

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 326. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992357893824/facsimile.pdf> (tilgået 18. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Cyclopernes By. Man ser f. Eks. en vældig Bjergside, stejl og glat som en Mur, grandækket midt i et Landskab af umaadelig Vidde. Prebischthor endelig er maaske det skønneste af det Alt. Atter her har Klippen dannet noget Fantastisk, en aaben Port; en uhyre aldeles lige Klippebjælke har lagt sig som Overligger over to Klippetaarne. Man kan sidde oppe under den og har da to Landskaber for sig, et under Buen tilvenstre og et aabent paa højre Haand. Da jeg ved Aftentid sad der, var det første haardt, koldt, strengt; over det andet, i det andet gik Solen ned, rød og glødende. Det første Landskab var som Dur, det andet som Moll; det første havde intet Øje, det andet lyste og straalte.

Saaledes tog denne Natur sig ud, betragtet af en almindelig, ædru Rejsende. Den Romantiker, med hvem jeg gjorde Turen, syntes mig mindre bevæget ved Skuet, end jeg selv. Idetmindste sagde han i Dagens Løb ikke meget derom. Men da vi ud paa Natten skulde til at stige ned af Bjerget, da blev hans Fantasi paa engang levende. Det var helt mørkt, og Mørket virkede stærkt paa hans Nerver. Det forekom ham, jo mere Mørket faldt paa, som om flere og flere af Naturaanderne kom frem. Og da vi nu i det Fjerne opdagede de første oplyste Punkter, Ruder i de Huse, som laa langs Bjergene, men hvis Omrids man paa Grund af Mørket ikke kunde se, var det ham, som om Ruderne sad i selve Klippen, som havde Klippen hævet sig og man kunde se ind, hvis man gik nær nok hen. Disse Ruder var ham som store Øjne, hvormed Bjergaanden saa ud paa os; det var ham, som om disse store Skovskrænter betragtede os. Han var i en uhyggelig og barok, ægte romantisk Stemning, og jeg kunde ikke følge ham. Men jeg fik ved denne Lejlighed praktisk og personligt et levende Indtryk af, hvorledes en tysk Romantiker fra den gode gamle Tid saa paa Naturen, hvorledes den først ved Nattetid blev Natur for ham, hvorledes han ikke saa paa den, men ved Siden af den og om bagved den, og ved at iagttage hvormeget mere og tillige hvormeget mindre min Led-sager følte overfor Landskabet end jeg, begreb jeg Berettigelsen og Ensidigheden, Unaturligheden og Poesien i den romantiske Naturbetragtning*).

*) Det Ovenstaaende indeholder en sanddru Fremstilling af disse Naturomgivelsers Virkning paa den danske Digter M. Goldschmidt i Efter-aaret 1872.
Sensere Ann.